

NASTAVNI PREDMET: LIKOVNA KULTURA

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 2. razredu osnovne škole organizira se kao niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Zadane teme:

- **Slika, igra, priča:** učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.).
- **Vidljivo-nevidljivo:** učenik koristi likovnu ili vizualnu umjetnost kao mogućnost interpretacije vidljivoga (svijeta koji ga okružuje) i izražavanja nevidljivoga (unutarnjega svijeta osjećaja, misli i stavova).
- **Priroda i oblik:** učenik istražuje prirodu različitim osjetilima (vizualni opažaj, taktilni i prostorni doživljaj: uočavanje detalja, boja, površina, odnosa veličina i oblika, ritma, građe oblika itd.).
- **Prostor u kojem boravim:** učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (namjena, veličina, boja, oblik, granice prostora itd.).

Izborne teme:

- **Zajedno smo različiti:** učenik likovnim i vizualnim izražavanjem istražuje pripadnost skupini, vršnjacima, obitelji i zajednici te važnost prihvatanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
- **Umjetnost i zajednica:** učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).

A.1.1. Obvezni likovni pojmovi:

- ✓ Točka, crta.
- ✓ Dugine boje, osnovne i izvedene boje, miješanje boja.
- ✓ Razlika između lika i tijela.
- ✓ Ploha, lik, geometrijski i slobodni likovi, mrlja, potez.
- ✓ Hrapava i glatka površina.
- ✓ Masa i prostor: puno, prazno, geometrijska i slobodna tijela, obla i uglata tijela; građenje, dodavanje i oduzimanje oblika.
- ✓ Ritam: ponavljanje i izmjena oblika na plohi i u prostoru.
- ✓ Odnosi: veće, manje, jednako na plohi i u prostoru; dodavanje i oduzimanje oblika.

A.1.2. Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

- ✓ *crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš i drvce, tuš i kist.*
- ✓ *slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, kolaž papir, kolaž iz časopisa.*
- ✓ *prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali.*

Razina usvojenosti odnosi se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se može i ne mora sumativno vrednovati.

B.1.1. Učenik prepoznaje različite oblike likovnih i vizualnih umjetnosti:

- ✓ *crtež,*
- ✓ *slikarstvo,*
- ✓ *skulptura,*
- ✓ *vizualne komunikacije i dizajn,*
- ✓ *arhitektura i urbanizam,*
- ✓ *animirani film,*
- ✓ *ilustracija,*
- ✓ *lutkarstvo.*

Tijekom prve dvije godine učenja učenik u stvarnome prostoru upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnom prostoru i elementi grada/sela (arhitektura i urbanizam).

Vrednovanje naučenoga

Vrednovanje se naučenoga provodi u skladu s ostvarenošću odgojno-obrazovnih ishoda raspoređenih u tri domene.

*Domena **Stvaralaštvo i produktivnost** polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda te iz nje proizlaze dva elementa vrednovanja:*

- *stvaralaštvo (stvaralački proces) i*
- *produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediju).*

Vrednovanje ishoda iz te domene predstavlja težište procjene postignuća učenika dok se vrednovanje realizacije ishoda iz drugih domena nadovezuje na nju.

*Odgojno obrazovni ishodi domena **Doživljaj i kritički stav** te **Umjetnost u kontekstu** vrednuju se zajedno. U prvoj i drugoj godini učenja veća se važnost u vrednovanju elementa kritičko mišljenje i kontekst daje doživljaju, a od trećeg do osmog razreda razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.*

Elementi ocjenjivanja i vrednovanja od prvog do četvrtog razreda osnovne škole uključuju:

- stvaralaštvo (stvaralački proces)
- stvaranje udaljenih asocijacija (izbjegavanje šablonskih i stereotipnih prikaza)
- prepoznaje učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake.

Načini praćenja su: diskusija, skice, bilješke (razrada procesa izvedbe), likovni ili vizualni rad.

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Likovnu kulturu.

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Likovna kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od ocjene odličan do ocjene dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Likovna kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, naša preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

ISHOD: OŠ LK A.2.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje.

	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja	Učenik se uspješno likovno i vizualno izražava na neke vrste poticaja.	Učenik se uspješno likovno i vizualno izražava na razne vrste poticaja.	Učenik se uspješno likovno i vizualno izražava na sve vrste poticaja, ističući svoju kreativnost i slobodu u likovnom izražavanju.
Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: – likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) – iskustvo usmjerenog opažanja – izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem kroz kreativnu igru - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama.	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju povremeno koristi uz češća podsjećanja od strane učitelja : – likovni jezik (prema zadanom likovnom problemu/zadatku) – iskustvo usmjerenog opažanja – izražavanje pokretom i zvukom	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju većinom koristi: – likovni jezik (prema zadanom likovnom problemu/zadatku) – iskustvo usmjerenog opažanja – izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem kroz kreativnu igru - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama.	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju samostalno koristi i lako kreativno i slobodno izražava, : – likovni jezik (prema zadanom likovnom problemu/zadatku) – iskustvo usmjerenog opažanja – izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem kroz kreativnu igru - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama.

ISHOD: OŠ LK A.2.2. Učenik demonstrira poznavanje osobitosti različitih likovnih materijala i postupaka pri likovnom izražavanju.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje pri likovnom izražavanju	Učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje uz poticaj i dodatna pojašnjenja pri likovnom izražavanju. Učenik koristi crtačke, slikarske, prostorno plastičke i druge materijale i tehnike pomalo nesigurno, teže koordinira prste i oči te sitne pokrete.	Učenik primjećuje i povremeno uspoređuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih uglavnom primjenjuje bez poticaja, ali s dodatnim uputama pri likovnom izražavanju. Učenik koristi crtačke, slikarske, prostorno plastičke i druge materijale i tehnike prilično precizno i usredotočeno, pokušavajući	Učenik primjećuje i uspoređuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje bez poticaja i dodatnog pojašnjenja pri likovnom izražavanju na zanimljiv način. Učenik samostalno i sigurno koristi crtačke, slikarske, prostorno plastičke i druge materijale i tehnike precizno, usredotočeno, koordinira prste i oči te sitne pokrete.

		koordinirati prste i oči te sitne pokrete.	
--	--	--	--

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ISHOD: OŠ LK B.2.1. Učenik opisuje likovno i vizualno umjetničko djelo povezujući osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela	Učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela isključivo uz poticaj ili prema primjeru. Učenik u stvarnome prostoru upoznaje i istražuje barem 1 skulpturu u javnom prostoru i elemente grada/sela (arhitektura i urbanizam) uz dodatne upute i rad po koracima.	Učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela uz manji poticaj. Učenik u stvarnome prostoru upoznaje i istražuje skulpture u javnom prostoru i elemente grada/sela (arhitektura i urbanizam) prema uputama i zajedničkom radu.	Učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela bez poticaja, samostalno i uspješno. Učenik u stvarnome prostoru samostalno upoznaje i istražuje skulpture u javnom prostoru i elemente grada/sela (arhitektura i urbanizam).
Učenik opisuje – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela – tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).	Učenik kratko i siromašnim rječnikom opisuje: ✓ materijale i postupke ✓ likovne elemente i kompozicijska načela ✓ tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).	Učenik opisuje: ✓ materijale i postupke ✓ likovne elemente i kompozicijska načela ✓ tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).	Učenik opisuje i objašnjava te predstavlja navedeno na svom ili drugom djelu : ✓ materijale i postupke (rad s različitim materijalima) ✓ likovne elemente i kompozicijska načela ✓ tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).

ISHOD: OŠ LK B.2.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad te radove drugih učenika i opisuje vlastiti doživljaj stvaranja.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza teme ili motiva te originalnosti i uloženog truda	Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: osobnog doživljaja, likovnog jezika te originalnosti i uloženog truda. Učenik prepoznaje način na koji je izražen u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: osobnog doživljaja, likovnog jezika, likovnih materijala i tehnika, prikaza teme ili motiva te originalnosti i uloženog truda. Učenik prepoznaje poticaj i način na	Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: osobnog doživljaja, likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza teme ili motiva te originalnosti i uloženog truda. Učenik prepoznaje poticaj i način na

		koji je izražen u likovnom ili vizualnom radu.	koji je izražen u likovnom ili vizualnom radu.
učenik prepoznaje poticaj i način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu	Aktivnosti opisivanja događaju se tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka uz poticaj i navođenje.	Aktivnosti opisivanja događaju se većinom po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka.	Aktivnosti opisivanja događaju se jednako tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka.
učenik prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu	Učenik prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu, ali ga je potrebno motivirati kako bi ga izrekao.	Učenik prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu.	Učenik prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu.

UMJETNOST U KONTEKSTU

ISHOD: OŠ LK C.2.1. Učenik prepoznaje i u likovnom ili vizualnom radu interpretira povezanost oblikovanja vizualne okoline s aktivnostima i namjenama koje se u njoj odvijaju.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – prepoznaje različite namjene urbanog prostora	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – prepoznaje različite namjene urbanog prostora	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – prepoznaje i razlikuje različite namjene urbanog prostora	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – prepoznaje, razlikuje i opisuje različite namjene urbanog prostora
kroz crtež ili maketu interpretira doživljaj njemu bliske urbanističke cjeline (ulica, naselje, gradska četvrt...)	Učenik kroz crtež ili maketu interpretira doživljaj njemu bliske urbanističke cjeline (ulica)	Učenik kroz crtež ili maketu interpretira doživljaj njemu bliske urbanističke cjeline (ulica, naselje).	Učenik kroz crtež ili maketu interpretira doživljaj njemu bliske urbanističke cjeline (ulica, naselje, gradska četvrt...)
razlikuje i interpretira karakteristike različitih pisama	Učenik prepoznaje karakteristike pisma: veličina, debljina i oblik slova te pisma oblikovanih različitim alatima.	Učenik prepoznaje i razlikuje karakteristike pisma: veličina, debljina i oblik slova te pisma oblikovanih različitim alatima.	Učenik prepoznaje, razlikuje, opisuje i objašnjava razlike i karakteristike pisma: veličina, debljina i oblik slova te pisma oblikovanih različitim alatima.
uspoređuje odnose slike i teksta u njemu bliskim medijima	Učenik većinom uspješno u svom radu kombinira sliku i tekst koristeći zadane elemente te prepoznaje odnose slike i teksta u njemu bliskim	Učenik uspješno u svom radu kombinira sliku i tekst koristeći zadane elemente te prepoznaje i razlikuje te često i opisuje odnose slike i teksta u njemu bliskim	Učenik kreativno i konstruktivno u svom radu kombinira sliku i tekst koristeći zadane elemente te uočava, razlikuje i dovodi u vezu kojom promišlja i objašnjava odnose

	tiskovinama (strip, slikovnice, udžbenici, dječji časopisi).	tiskovinama (strip, slikovnice, udžbenici, dječji časopisi).	slike i teksta u njemu bliskim tiskovinama (strip, slikovnice, udžbenici, dječji časopisi).
koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja	Učenik povremeno koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja, ali ga je potrebno navoditi ili dodatno ga poticati kako bi došao do vlastite ideje (sklon kopiranju vršnjačkih ideja).	Učenik koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja.	Učenik kombinira i inovira različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja.

ISHOD: OŠ LK C.2.2.

Učenik povezuje umjetničko djelo s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom

Razrada ishoda:

- ✓ Učenik povezuje vizualni ili likovni i tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života.
- ✓ Učenik prepoznaje i imenuje različite sadržaje iz svoje okoline kao produkt likovnog/vizualnog izražavanja.

Ostvarivanje navedenoga ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Elementi vrednovanja za dodani element: **Odgojni učinci rada.**

	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
ODGOJNI UČINCI RADA	<p>Učenik ne želi raditi ni kao dio skupine niti samostalno čak ni uz stalne poticaje.</p> <p>Ne prihvaća pravila.</p> <p>Neprijmjereno se ponaša u radu.</p> <p>Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje.</p> <p>Nema razvijen osjećaj samokontrole.</p> <p>Ne nosi pribor za rad.</p> <p>Ne reagira na opomenu.</p>	<p>U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja.</p> <p>Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista.</p> <p>Neprijmjereno se ponaša u radu.</p> <p>Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja.</p> <p>Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu.</p> <p>Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno.</p> <p>Često ne reagira na opomenu.</p>	<p>Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća samo određena postavljena pravila.</p> <p>U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja.</p> <p>Ponekada zaboravlja pribor za rad.</p>	<p>Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja.</p> <p>U radu se uglavnom ponaša primjereno.</p> <p>Nosi pribor za rad.</p>	<p>Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada.</p> <p>Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu.</p> <p>U radu se ponaša primjereno.</p> <p>Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti.</p> <p>Sve dodatne zadatke prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i sa entuzijazmom.</p>